

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Fornioter

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Fornioter", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker:
https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_312_9-com-shoot-idm58.pdf (tilgået 17. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

oprindelse.

forklaringen, analysen.

Joterne er i denne sammenhæng et folkeslag fra Jotland, som forfatteren af *Fundinn Noregr* (da. Norges grundlæggelse) forklarer som Finland og Kvænland.

På Grundtvigs tid kaldtes marts endnu for thorsmåned; forbindelsen mellem Thorre og Thor er uklar.

Joterne er i denne sammenhæng et folkeslag fra Jotland, som forfatteren af *Fundinn Noregr* (da. Norges grundlæggelse) forklarer som Finland og Kvænland.

endvidere, endog; også.

oprindelse.

lat. den første beboer eller bosætter.

så langt.

herre over landet, fyrste.

Joterne er i denne sammenhæng et folkeslag fra Jotland, som forfatteren af *Fundinn Noregr* (da. Norges grundlæggelse) forklarer som Finland og Kvænland.

omtrentligt, løseligt.

bestemt.

Joterne er i denne sammenhæng et folkeslag fra Jotland, som forfatteren af *Fundinn Noregr* (da. Norges grundlæggelse) forklarer som Finland og Kvænland.

uvidenheds.

her: folk fra Asien, der fulgte den sagnhistoriske Odins indvandring til Norden.

tidsalder.

ligesom ægypterne i oldtiden.

en befolkningsklasse af trælle.

Joterne er i denne sammenhæng et folkeslag fra Jotland, som forfatteren af *Fundinn Noregr* (da. Norges grundlæggelse) forklarer som Finland og Kvænland.

her: folk fra Asien, der fulgte den sagnhistoriske Odins indvandring til Norden.

frem i tiden.

Joterne er i denne sammenhæng et folkeslag fra Jotland, som forfatteren af *Fundinn Noregr* (da. Norges grundlæggelse) forklarer som Finland og Kvænland.

her: folk fra Asien, der fulgte den sagnhistoriske Odins indvandring til Norden.

folkeslag, der sluttede sig til den sagnhistoriske Odin og asernes indvandring i Norden (se fx Suhm 1774, s. 257).

oldtidsforsker.

naturens lune.

sikres han mod.

ganske vist.

nemt, uden vanskelighed.

troen på Fornjot som ophav til de nordiske folkeslag og den norske sagnkonge Nor.

fordreje sandheden, holde for nar.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

dvs. datter.

glødende aske (oldisl. eimyrja).

stå åbent hen, stå uanfægtet (dvs. hverken bestride eller anerkende dets sandhedsværdi).

eftersom.

allerede.

dvs. gjort.

oldisl. gammel jætte, egl. forn jötunn.

oldisl. for njótr kan betyde for- eller før-nyder eller 'den, der først bruger'.

for-besidder, dvs. den der oprindeligt besidder noget.

sådan.

bemærkelsesværdigt.

angelsak. Fornetes folm kan oversættes til Fornets hånd eller Forneots hånd. Etymologisk kan fornet eller forneot relateres til navnet Fornjot. I dag er man tilbøjelig til at tro, at der er tale om en plante af orkidéfamilien (Bierbaumer 2009, 279-282).

oldisl. den midterste jord (menneskenes land), Midgård.

oldisl. jorden, i sammensætninger betyder jormun: mægtig stor.

oldisl. skinnende.

oldisl. undorn betegner tidsrummet omkring kl. 9 om morgenen.

måder at tale eller udtrykke sig på.

jf. Thorlacius 1801, s. 16, hvor oldisl. forniozt goda er oversat til Forniozts guders (genitiv).

oldisl. gammel jætte.

uroen, brydningen, udviklingen.

oldisl. þori kan betyde størstedel, mens þorri betegner måneden fra midt i januar til midt i februar.

oldisl. þorri betegner måneden fra midt i januar til midt i februar.

oldisl. góí betegner måneden fra midt i februar til midt i marts.

På Grundtvigs tid kaldtes marts endnu for thorsmåneden; forbindelsen mellem Thorre og Thor er uklar.

dvs. datter.

oldisl. góí betegner måneden fra midt i februar til midt i marts.

Grundtvig har fundet denne betydning i Bjørn Haldorsens islandsk-latinsk-danske leksikon (1814), hvor der under opslaget Góí noteres, at i den tid "falder den største Havbrusen, som kaldes: Góí-ginur [...], Foraars eller Marts Brænding" (bind 1, s. 296).

efter.

angelsak. gor betyder møg eller skidt, som Grundtvig anfører.

oldisl. gor betegner halvt fordøjet mad i tarmene. Med tyggemad synes Grundtvig at mene letfordøjelig mad (barnemad i ordets bogstavelige betydning).

oldisl. gér betyder bl.a. gæring. Efter Grundtvigs mening betegner oldisl. gor det danske Tyggemad.

Grundtvig har fundet betydningen af niörva i Bjørn Haldorsens islandsk-latinsk-danske leksikon (bind 2, s. 111). Etymologisk er Nors navn ikke dannet af niörva (njörva), hvad Grundtvig da også er usikker på.

indfald, angreb.

Anvendt litteratur

- Bierbaumer, Peter (2009) "Old English Fornetes Folm - An orchid" i *Old Names - New Growth. Proceedings of the 2nd ASPNS Conference, University of Graz, Austria, 6-10 June 2007, and Related Essays*, udg. Bierbaumer, Peter & Helmut W. Klug, s. 279-282. Frankfurt am Main
- Björn Halldórsson (1814) *Lexicon islandico-latino-danicum Biörnnonis Haldorsonii*, udg. Rasmus K. Rask. København
- Suhm, Peter Friederich (1774) *Critisk Historie af Danmark, udi den hedenske Tid, fra Odin til Gorm den Gamle*, bind 1. København
- Thorlacius, Skúli Þorðarson (1801) *Antiqvitatum borealium Observationes miscellaneæ*, bind 7: *Fragmenta Höstlangæ et Thorsdrapæ*. København